

disse Hverv. Da Kommunen som bekendt anlægger og driver Virksomheder dyrere end private, tror jeg ikke, at det er i Samfundets Interesse at gaa længere frem ad den Vej end højst nødvendigt.

Det kan, som sagt, være nødvendigt at gribe dertil i Trangstilfælde, men det vilde være tiltalende, om man kunde finde en anden Vej, saaledes at Kommunerne ikke skulde blive ved at være Ejere af disse Ejendomme, men kunde komme af med dem paa samme Maade som Kommuner, der nødtvungent har maattet overtage Ejendomme, f. Eks. hvor Kommunerne har solgt Grunde til en Byherre og har maattet overtage Ejendommene; saa søger de at skille sig af med disse Ejendomme, naar der er Tid og Lejlighed dertil. Det forekommer mig at være en mindre tiltalende Tanke for Staten at have saadanne 2den Prioriteter i disse Ejendomme. Det maa jo ogsaa kunne bringe Staten yderligere Tab, naar disse Obligationer skal afhændes, saaledes som den højtærede Minister skitserede. Hvis Kommunen direkte laante Penge af Staten i Forhold til de Ejendommens Værdi, Kommunen lod opføre, vilde Forholdet blive mere rent og klart. Dernæst er Renten sat til 4 pCt., hvad der er en meget lav Rente for Staten paa et Tidspunkt, hvor den selv maa give mere. Jeg tror, at det i hvert Fald fortjener Overvejelse, om der vedblivende skal være et saadant Misforhold til Stede, selv om man til Opmuntring for at fremme Byggeriet under de nuværende vanskelige Forhold vilde kunne yde nogen Moderation og se noget bort fra, at Staten ogsaa paa dette Omraade lider Tab. Det samme gælder med Hensyn til de Laan, der foreslaas ydet til Byggeforeninger. Der er Renten ligeledes kun sat til 4 pCt. med 1 pCt. Amortisation. Det er jo ogsaa en meget ringe Rente i Forhold til den nuværende Rentefod. Jeg vil anbefale begge Lovforslag til hurtig og velvillig Behandling, men jeg skal senere tillade mig at foreslaa, at der nedsættes et Udvalg til Sagens Overvejelse, idet jeg fuldt vel anerkender, at der for Øjeblikket er saadanne Forhold til Stede, at der maa gribes til ekstraordinære Foranstaltninger og gøres Ofre for at komme ud over den tilstedeværende Bolignød.

Dalsgaard: Det er jo en Kendsgerning, at der for Tiden er Boligmangel, større end tidligere, naar Rigsdagen har beskæftiget sig med Lovforslag, der tilsigtede at støtte Opførelsen af Bygninger for ubemidlede.

Under disse Forhold og da der for Tiden foruden Boligmangelen er mange andre Vanskeligheder, synes det mig rigtigt, at derpaa ny gennemføres Lovforslag, som tilsigter at støtte saadanne Byggeforetagender som de omhandlede. Jeg kan derfor i Princippet fuldt ud billige det foreliggende Lovforslag om Laan til Kommuner til Byggeforetagender. Det hedder i § 1, at det er Opførelse af Bygninger for mindre bemidlede, man søger at fremhjelpe. Denne Grænse er lidt videre end den, det andet Lovforslag, om Laan til Byggeforeninger, sætter sig, idet det der kun er Bygninger til ubemidlede, man søger at faa opført. Jeg har imidlertid ikke noget at indvende imod, at man ved Lovforslaget om Laan til Kommuner til Byggeforetagender sætter denne meget videre Grænse og vil yde Laan til Bygninger, som er bestemte ikke blot for ubemidlede, men ogsaa for mindre bemidlede. Det er som nævnt gennem Laan til Kommunerne, man her tilsigter at naa dette Maal. Jeg gaar derfor ud fra, at foruden den Prioritet, som Staten faar i vedkommende Bygninger, skal Kommunerne overfor Staten garantere for Laanene. Under denne Forudsætning har det ikke meget at sige, at Prioriteten ikke er særlig fin, som det allerede er fremhævet, at den ikke er, kun 2den Prioriteter, og at indtil $\frac{1}{10}$ af Skyldværdien kan behæftes. Sikkerheden, som Bygningerne giver for Laanene, kunde jo være bedre, men naar Kommunen garanterer bag efter Prioriteten, er der jo ikke Grund til at gøre Ophævelser derover. Derimod er Staten meget interesseret i den Rente, der skal svares, og i den Henseende kan jeg slutte mig til, hvad der er udtalt af det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper) og for Resten ogsaa i det andet høje Ting, at Renten er lovlige lav i Forhold til de Renteforhold, vi for Tiden har. Der skal svares 4 pCt. Rente og 1 pCt. Afdrag, altsaa i aarlig Ydelse i alt 5 pCt. Af det Laan, som Staten sidst optog paa længere Sigt, skal der svares en Rente af rigelig 5 pCt. Det faktiske Forhold bliver følgende det, at i Løbet af hele Amortisationstiden, der bliver mellem 40 og 41 Aar, taber Statskassen hele den udlaante Sum. Den Ydelse, den faar i Rente og Afdrag, kan knap nok dække Renten, som Staten selv skal give, altsaa, naar om 40—41 Aar Laanet er amortiseret, har Staten haft en Udgift alene til Renter, der er en lille Smule større end den Ydelse, den har faaet Aarene igennem i Renter og Afdrag, men har fremdeles sin Gæld tilbage og